

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන
1.1 අභිතකර මතය

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය වැවිලි සංස්ථාවෙහි 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ, 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ සහ 1958 අංක 04 දරන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය වැවිලි සංස්ථා පනතේ 14 වගන්තියේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු නොකරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 අභිතකර මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව අභිතකර මතයක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ අභිතකර මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙළ කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙළ කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙළ කිරීමේදී, සංස්ථාව අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය සංස්ථාව ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සංස්ථාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සංස්ථාවේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සංස්ථාවේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙළ කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්ථානගතයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් ,වේතනාන්විත මහභරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය , ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සංස්ථාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ජරකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සංස්ථාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව,

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සංස්ථාවේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සංස්ථාව ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිති 7 හි ඡේද 8 (අ) සහ (ආ) ප්‍රකාරව ඇප තැබූ වත්කම් සම්බන්ධයෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ප්‍රමාණවත් හෙළිදරව් කිරීමක් සිදු කළ යුතු වුවත් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට බැංකු අයිරා වූ රු.101,282,759 සඳහා ඇප ලෙස තැබූ ස්ථාවර තැන්පතු වලට අදාළව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල කිසිදු හෙළිදරව් කිරීමක් සිදු කර නොතිබුණි.	2020 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සැකසීමේදී සිදුවී ඇති මෙම අඩුපාඩු 2021 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී නිවැරදි කර ඇත.	ඇප ලෙස තැබූ ස්ථාවර තැන්පතු පිළිබඳව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කළ යුතුය.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 7 හි ඡේද 17 (ඇ) ප්‍රකාරව මූල්‍ය ක්‍රියාකාරම් තුළින් උත්පාදනය වන්නා වූ මුදල් ප්‍රවාහයන් වෙතම හෙළිදරව් කළ යුතු නමුත්, සමාලෝචිත වර්ෂයේ සංස්ථාව ලබාගත් රු.100,000,000 ක ණය මූල්‍ය ක්‍රියාකාරම් තුළ හඳුනා නොගැනීම හේතුවෙන් මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් තුළින් උත්පාදනය වූ මුදල් ප්‍රවාහය එම වටිනාකමින් අඩු වී තිබුණි.	2020 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සැකසීමේදී සිදුවී ඇති මෙම අඩුපාඩු 2021 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී නිවැරදි කර ඇත.	ලබාගත් ණය මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් යටතේ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයට ඇතුළත් කළ යුතුය.
(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 8 හි ඡේද 42 සහ 43 ප්‍රකාරව පෙර වර්ෂ වලදී සිදු වූ වැරදි අතීතානුයෝගිව ගැළපීමෙන් පසු සමාලෝචිත වර්ෂය සමඟ ඉදිරිපත් කරන සංසන්දනාත්මක තොරතුරුවල නිවැරදි කළ යුතු නමුත්, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනයෙහි දක්වා ඇති රු.4,886,661 ක් සහ 2019 වර්ෂයේ රු.10,158,950 ක් වූ වැරදි	විගණන වාර්තාවේ සඳහන් අඩුපාඩු ඇති නොවන පරිදි 2022 වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු කරනු ඇත.	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ගේ ප්‍රතිපාදන ප්‍රකාරව සංසන්දනාත්මක සංඛ්‍යා හෙළිදරව් කළ යුතුය.

ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය ප්‍රකාරව මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ සංසන්දනාත්මකව නිවැරදි කර දක්වා නොතිබුණි.

- (ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 13 හි 37 ඡේදය ප්‍රකාරව වර්ෂ 10 කට අධික කාලපරිච්ඡේදයක සිට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ රු.මි.645 ක් ලෙස පැවත එන සින්තක්කර ඉඩම් සහ සංස්ථාවේ වතු 14 කට අයත් හෙක්ටයාර් 11,178 ක් වූ ඉඩම් සාධාරණ අගයට තක්සේරුකර ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.

සංස්ථාව සතු ඉඩම් වලින් වලභන්දුව වතුයාය පමණක් රු. මි. 620 කට තක්සේරු කර ඇති අතර, එම වටිනාකම හා 1996 දී අනෙකුත් ඉඩම්වල සංවර්ධන කටයුතු සඳහා වැය කර ඇති මුදල්ද ඇතුළත්ව 2020 වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල, මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ දේපළ පිරිසත හා උපකරණ යටතේ මුලු වත්කම් වටිනාකම ලෙස රු.මි. 645 ක් දක්වා ඇත. අනෙකුත් ඉඩම් තක්සේරු කිරීම සඳහා තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුව සමග අදාළ කටයුතු මේ වන විට ආරම්භ කර ඇත.

සියලුම ඉඩම් සහ වතු වල සාධාරණ වටිනාකම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් හෙළිදරව් කළ යුතුය.
- (ඉ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 16 හි 34 ඡේදය ප්‍රකාරව රු.271,701,475 ක පිරිවැය වූ සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය කරන ලද වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනය කර සාධාරණ වටිනාකමට ගිණුම්වලට ගෙන නොතිබුණි.

ගුණ්‍ය අගයක් පවතින ස්ථාවර වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනය කිරීම 2023 වර්ෂයේදී සිදු කිරීමට සැලසුම් කර ඇත.

සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය කරන ලද වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනය කර ඒවායේ වටිනාකම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ගත යුතුය.
- (ඊ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 16 හි 37 ඡේදය ප්‍රකාරව එක සමාන ස්වභාවයක් හා භාවිතයක් පවතින වත්කම් පමණක් බාණ්ඩ කර ගිණුම්ගත කළ යුතු බව දක්වා තිබුණ ද සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ සංස්ථාවට අයත් වතුයායන්හි පවතින පරිගණක, උපකරණ, ගෘහ භාණ්ඩ හා සවිකිරීම් යන ස්ථාවර වත්කම් වර්ග සියල්ලම උපකරණ, ගෘහ භාණ්ඩ හා සවිකිරීම් යන තනි අයිතමය යටතේ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ දක්වා තිබුණි.

2020 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සැකසීමේදී සිදුවී ඇති මෙම වරද, 2022 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී නිවැරදි කරනු ඇත.

සියලුම ස්ථාවර වත්කම් ප්‍රමිතිය ප්‍රකාරව වර්ගීකරණය කර ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
- (උ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 16 හි 37 ඡේදය අනුව කෘෂිකාර්මික කටයුතු වලට අදාළ ධාරක ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයෙහි දේපළ පිරිසත හා උපකරණ යටතේ වෙනම අයිතමයක් ලෙස ඉදිරිපත් කළයුතු වුවද, ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් යටතේ දක්වා තිබුණි.

2020 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සැකසීමේදී සිදුවී ඇති මෙම වරද 2021 වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී නිවැරදි කර ඇත.

ධාරක ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ දේපළ පිරිසත හා උපකරණ යටතේ වෙනම අයිතමයක් ලෙස දැක්විය යුතුය.

- (ඌ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 19 හි 57 වගන්ති ප්‍රකාරව අස්ථිත්වයේ සේවා ප්‍රතිලාභ බැඳීම ගණනයේදී ආයුගණන ක්‍රමය යොදාගැනීම සිදුකළ යුතු නමුත්, සංස්ථාව විසින් සිය ප්‍රතිලාභ ගණනයේදී ආයුගණන ක්‍රමය භාවිතා කර නොතිබුණි. 2023 වර්ෂයට අදාළ ආයතනයේ සේවක ප්‍රතිලාභ බැඳීම් ගණනය කිරීමේදී ආයු ගණන ක්‍රමය යොදා ගැනීමට අපේක්ෂා කරනු ඇත. සේවා ප්‍රතිලාභ බැඳීම ගණනයේදී ආයු ගණන ක්‍රමය යොදාගත යුතුය.
- (එ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 40 හි 75(ඌ) සහ 78 (අ) ඡේද ප්‍රකාරව රු. 1,611,520,641ක ආයෝජන දේපළ සහ 1982 පෙබරවාරි 27 දිනැති අංක 181/12 දරන රජයේ ගැසට් පත්‍රය මගින් සංස්ථාවට ලබා දී ඇති දේපළ පිළිබඳව අවශ්‍ය හෙළිදරව් කිරීම් කර නොතිබුණි. සංස්ථාව විසින් ප්‍රාදේශීය වැවිලි සමාගම් වෙත බදු දී ඇති දේපළ වටිනාකම ආයෝජන දේපළ ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා ඇති අතර, එම දේපළ පිළිබඳ විස්තර හා ගිවිසුම්ගත බැඳීම් පිළිබඳව, 2022 වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන මගින් හෙළිදරව් කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත. ආයෝජිත දේපළ වටිනාකම ගණනය කර තිබෙන ක්‍රමය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කළ යුතුය.
- (ඒ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 41 හි 4 වන ඡේදය ප්‍රකාරව වන වගාව, පරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් යටතේ ගිණුම්ගත කළ යුතු වුවත්, පිරිවැය රු.35,642,201 ක් වූ වන වගාව ධාරක ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් යටතේ ගිණුම් ගත කර තිබුණි. 2020 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සැකසීමේදී සිදුවී ඇති මෙම වරද 2021 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී නිවැරදි කර ඇත. වන වගාව පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් යටතේ ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
- (ඔ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 41 හි 12 ඡේදය අනුව පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් සාධාරණ වටිනාකමට මැනිය යුතු බව දක්වා ඇති නමුත් සංස්ථාවේ වතු 11 ක හෙක්ටයාර 726.73 ක් පුරා විහිදුනු වන වගාවන් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේ තක්සේරු කිරීමකින් තොරව හෝ සාධාරණ වටිනාකමකට අගය කිරීමකින් තොරව මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ රු.3,314,581,133 ක් ලෙස දක්වා තිබුණු අතර, ඒ සඳහා සදොස් ලෙස සියයට 4 ක ක්‍රමක්ෂය වටිනාකමක් ද ගිණුම්ගත කර තිබුණි. තවද, සමාලෝචිත වර්ෂයේදී මෙම වගාව පරිනත වගාවන් ලෙස සලකා රු. 1,182,710 ක ක්‍රමක්ෂය වටිනාකම ආදායම් ප්‍රකාශනයේ වියදම් යටතේ දක්වා තිබීම නිසා එම අගයෙන් සංස්ථාවේ අලාභයද අධි ගණනය වී තිබුණි. සංස්ථාව සතු පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් තක්සේරු කිරීම 2023 වර්ෂයේදී ආරම්භ කිරීමට අපේක්ෂා කරන බව දන්වා සිටිමු. වන වගාවට අදාළව වැරදි ලෙස ගිණුම් ගත කර තිබූ ක්ෂය වටිනාකම 2021 වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී නිවැරදි කර ඇත. වන වගාවල සාධාරණ අගය මූල්‍ය ප්‍රකාශන මගින් හෙළිදරව් කළ යුතුය.

- (ඔ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 41 හි 43 , 44 හා 45 ඡේද ප්‍රකාරව ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් පරිණත හා පරිණත නොවූ වගාවන් ලෙස වෙන වෙනම ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවත් , සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ ජංගම නොවන වත්කම් යටතේ අනාවරණය කර තිබුණු රු. 193,172,503 ක ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් එසේ වර්ගීකරණය කර ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.
- මෙම වරද 2022 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී නිවැරදි කරනු ඇත.
- ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් පරිණත හා පරිණත නොවූ වගාවන් ලෙස වෙන වෙනම වර්ගීකරණය කර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්විය යුතුය.

1.5.2 ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අංක 3.1.4.2 දරන සටහනෙහි දැක්වෙන ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිය අනුව පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් සාධාරණ අගයකට හෙළිදරව් කර ඇති බව දක්වා තිබුණද, රු. 3,314,581,133 ක පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් සාධාරණ අගයට තක්සේරු නොකර 2012 වර්ෂයේ පැවති වටිනාකමටම සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල පෙන්වූම කර තිබුණි.	මෙම වරද 2022 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී නිවැරදි කරනු ඇත.	මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගිණුම් සටහන් 3.1.4.2 දරන ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිය අනුව පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් සාධාරණ අගයකට අගය කර ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

1.5.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සංස්ථාව සමාලෝචිත වර්ෂයේ ගෙවිය යුතු වතු කාර්ය මණ්ඩල අර්ථසාධක අරමුදල (ESPS) වෙත රු.187,457 ක්, සේවක අර්ථසාධක අරමුදල (EPF) වෙත රු.175,483 ක්, සේවක භාරකාර අරමුදල වෙත (ETF) 194,753 ක් හා ලංකා වැවිලි කරුවන්ගේ අර්ථසාධක අරමුදල (The Ceylon Planters Provident Society - CPPS) වෙත කරන ලද දායක මුදල් රු. 319,722 ක් දෙවරක් සටහන් වීම හේතුවෙන් අදාළ ගෙවිය යුතු වටිනාකම එම ප්‍රමාණයෙන් අධිගණනය වී තිබුණු අතර අදාළ සමුච්චිත වියදම ද රු.	විගණන වාර්තාවේ සඳහන් කර ඇති රු. 877,414 වූ වියදම් අධිගණනය 2021 වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී නිවැරදි කර ඇත.	මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අදාළ නිවැරදි කිරීම් කළ යුතුය.

877,414 කින් අධිගණනය වී තිබුණි.

- (ආ) හුන්තස්තෝල් හෝටලය සඳහා විගණන වාර්තාවේ සඳහන් අඩුපාඩු ඇති උපවිත පදනමට ආදායම සංස්ථාව විසින් බදු පදනම මත නොවන පරිදි 2022 වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ගිණුම්ගත කළ යුතුය. ලබාදී ඇති මාර්ගය වෙනුවෙන් ලද ප්‍රකාශන පිළියෙල කරනු ඇත.
- (ඇ) ආදායම මුදල් පදනම මත ගිණුම්ගත කිරීම හේතුවෙන් රු.6,007,640 ක වටිනාකමකින් සමාලෝචිත වසරේ වෙනත් ආදායම් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ඈ) සංස්ථාව ලංකා බැංකුවේ සංස්ථාවට අයත් ලංකා බැංකු ගිණුම් අංක 2327550 දරන ජංගම ගිණුම යටතේ 2012 වර්ෂයට පෙර පැවැති බැංකු අයිතවක් සඳහා හයිඩ්පාර්ක් ශාඛාවේ පවත්වාගෙන යනු ලබන අංක 2327550 දරන ජංගම ගිණුමේ අයිරා ශේෂය රු. 4,123,000 කින් අඩුවෙන් මූල්‍ය කපා හැරීමට බැංකුව විසින් එකඟ වී තිබූ ප්‍රකාශන වල දැක්වීම හේතුවෙන් ජංගම වගකීම් එම ප්‍රමාණයෙන් අවතක්සේරු වී තිබුණි. මෙයින් අය කළ පොලියෙන් 50% ක් පමණ වටිනාකමක් අහිමි වී තිබූ හෙයින්, ඒ අනුව ඊට අදාළ රු.4,123,000 ක මුදල පොත්වලින් ඉවත් කරන ලදී. මේ වන විට ලංකා බැංකුව විසින් 2022 මාර්තු 03 දින යටතේ ලිපියක් නිකුත් කර ඇති අතර, ඒ අනුව එම ගැටලුව නිරාකරණය වී ඇත.
- (ඉ) සංස්ථාව රු.1,609,054 ක මදුරුකුරු නොගයක් භෞතිකව සත්‍යාපනය නොකර 2017 වර්ෂයේ වූ පොත් අගය පදනම් කර ගනිමින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට ඇතුළත් කර තිබුණි. රු. 1,609,054 ක් වූ මදුරු කුරු නොගය 2021 වර්ෂයේදී ටෙන්ඩර් කැඳවීම මගින් විකුණන ලද අතර ඊට අදාළ ගිණුම් ගැලපීම් 2021 වර්ෂයේදී සිදු කරන ලදී. නොග ගිණුම්ගත කිරීමට පෙර භෞතිකව සත්‍යාපනය කළ යුතුය.
- (ඊ) වතුයායන් 05 කට අයත් භෞතිකව නොපවතින පැළ තවාන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ හඳුනාගැනීම හේතුවෙන් රු.3,594,787 කින් සංස්ථාවේ වත්කම් වැඩියෙන් පෙන්වා තිබුණු අතර අලාභයද එම ප්‍රමාණයෙන් උන ගණනය වී තිබුණි. අසාර්ථක වී ඇති තේ පැළ තවාන් පිළිබඳව පරීක්ෂාකිරීම සඳහා 2023 වර්ෂයේදී කමිටුවක් පත් කිරීමට අපේක්ෂාකරන අතර එම කමිටුවේ නිර්දේශය මත ඉදිරි කටයුතු සිදුකිරීමට අපේක්ෂා කරනු ඇත. භෞතිකව නොමැති පැළ පොත්වලින් ඉවත් කළ යුතුය.
- (ඊ) සංස්ථාවේ සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව, වෙළඳ ගෙවිය යුතු දෑ වෙන්ස් වීම රු.45,442,707 ක් වුවද එය මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ රු.172,413,700 ක් ලෙස සැලකීම හේතුවෙන් රු.126,970,933 කින් මෙහෙයුම් තුළින් ජනිත වූ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය වැඩි වී තිබුණි. විගණන වාර්තාවේ සඳහන් ආකාරයේ අඩුපාඩු ඇති නොවන පරිදි 2021 වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශ පිළියෙල කර ඇත. මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයට අවශ්‍ය ගැලපීම් සිදුකළ යුතුය.

(උ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ මුදලින් විගණන වාර්තාවේ සඳහන් ආකාරයේ අඩුපාඩු ගෙවන ලද පාරිතෝෂික ගෙවන ලද සේවක පාරිතෝෂික ඇති නොවන පරිදි 2021 වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රමාණය මුදල් ප්‍රවාහ ගෙවීම්, ලබාදෙන ලද ප්‍රකාශ පිළියෙල කර ඇත. ප්‍රමාණය මුදල් ප්‍රවාහ උපලේඛනයට අනුව රු.10,159,690 ක් වූ නමුත්, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම යටතේ හඳුනාගන්නා ලද ප්‍රමාණය රු.7,145,102 වූයෙන්, මෙහෙයුම් වලින් උත්පාදනය වූ මුදල් ප්‍රවාහය රු.3,014,588 ක් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.

1.5.4 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම් හෝ වාර්තා

විෂයය	මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව වටිනාකම රු.	අනුරූපී වාර්තා අනුව වටිනාකම රු.	වෙනස රු.	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ජනතා සංවර්ධන මණ්ඩලය වෙත ගෙවිය යුතු ණය	97,709,342	119,318,495	21,609,153	2023 වර්ෂයේදී මෙම ශේෂ අතර පවතින වෙනස පිළිබඳව ජනතා වතු සංවර්ධන මණ්ඩලය සමග සාකච්ඡා කර මෙම ගැටලුව විසඳීමට කටයුතු කරනු ඇත.	මූල්‍ය ප්‍රකාශන හා ලෙජර් ගිණුම් අතර පවතින වෙනස්කම් හඳුනාගෙන නිරවුල් කරගත යුතුය.
(ආ) ප්‍රධාන කාර්යාලයේ හා වතුයායන්ගේ ජංගම ගිණුම්	-	75,579,590	75,579,590	ප්‍රධාන කාර්යාලය හා වතුයායන් අතර ජංගම ගිණුම් වල පවතින වෙනස්කම් පරීක්ෂාකර බලා අවශ්‍ය ගිණුම් ගැලපීම් 2022 වර්ෂය තුළදී සිදු කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.	ජංගම ගිණුම් වල පවතින වෙනස්කම් හඳුනාගෙන නිරවුල් කරගත යුතුය.
(ඇ) දේපළ පිරිසක හා උපකරණ	501,455,648	332,581,141	168,874,507	ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයක් ආයතනය විසින් පවත්වා නොගනී. ලෙජර් ගිණුම් හා ස්ථාවර වත්කම් පිළිබඳ විස්තර දැක්වෙන ලේඛන අතර පවතින රු. 168,874,507 ක වෙනස පිළිබඳව මේ වන විට පරීක්ෂා කරමින් පවතින අතර, ස්ථාවර වත්කම් පිළිබඳ ලේඛනවලට අදාළ නිවැරදි කිරීම් 2022 වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී සිදුකරනු ඇත.	ලෙජර් ගිණුම් හා ලේඛන නිවැරදිව සැසඳීමකර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගැලපීම් කළ යුතුය.

(ඇ)	පාරිභෝජය විද්‍යාත්මක වත්කම්	ඪව	3,314,581,133	3,312,160,200	2,420,933	ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයක් ආයතනය විසින් පවත්වා නොගනී. ලෙජර ගිණුම් හා ස්ථාවර වත්කම් පිළිබඳ විස්තර දැක්වෙන ලේඛන අතර පවතින වෙනස පිළිබඳව මේ වන විට පරීක්ෂා කරමින් පවතින අතර, ස්ථාවර වත්කම් පිළිබඳ ලේඛනවලට අදාළ නිවැරදි කිරීම් 2022 වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී සිදුකරනු ඇත.	ලෙජර ගිණුම් හා ලේඛන නිවැරදිව සැසඳීමකර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගැලපීම් කළ යුතුය.
(ඉ)	ධාරක විද්‍යාත්මක වත්කම්	ඪව	193,172,503	181,128,729	12,043,774	මෙම වෙනස්කම් මේ වන විට පරීක්ෂා කෙරෙමින් පවතින අතර, ඊට අදාළ නිවැරදි කිරීම් 2022 වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී සිදුකරනු ඇත.	මෙම වෙනස්කම් හඳුනාගෙන අවශ්‍ය සැසඳීම් සිදුකර මූල්‍ය ප්‍රකාශන නිවැරදි කර ගත යුතුය.
(ඊ)	ධාරක විද්‍යාත්මක වත්කම් එකතුකිරීම්	ඪව	27,979,763	26,454,609	1,525,154	මෙම වෙනස්කම් මේ වන විට පරීක්ෂා කෙරෙමින් පවතින අතර, ඊට අදාළ නිවැරදි කිරීම් 2022 වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී සිදුකරනු ඇත.	මෙම වෙනස්කම් හඳුනාගෙන අවශ්‍ය සැසඳීම් සිදුකර මූල්‍ය ප්‍රකාශන නිවැරදි කර ගත යුතුය.

1.5.5 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විෂය	මුදල රු.	නොසැපයූ විගණන සාක්ෂි	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) අක්‍රීය ශේෂය	1,933,043	ගෙවීම් වවුචර්, අදාළ ගිවිසුම්	මෙම ශේෂය 2012 වර්ෂයට පෙර සිට පැවත එන ශේෂයක් බැවින් මේ පිළිබඳව නැවත පරීක්ෂා කර, අවශ්‍ය අනුමැතීන් මත අදාළ ගිණුම් ගැලපීම් 2022 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී සිදුකරනු ඇත.	විගණනය සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු ලබාදිය යුතු අතර ශේෂයන් පිළිබඳ අදාළ ගැලපීම් සිදුකර මූල්‍ය ප්‍රකාශන නිවැරදි කළ යුතුය.
(ආ) ණය හිමි ශේෂ	174,415,850	ශේෂ සනාථන සහ පසුකාලීන ශේෂ නිරවුල් කිරීම් වාර්තා	ශේෂ සනාථ කිරීම් සම්බන්ධ ලිපි සාප්‍රවම ජනවසම ගොඩනැගිල්ලේ පිහිටි විගණන කාර්යාලය වෙත යවන ලෙස අදාළ ආයතන වෙත දන්වා ඇත.	ශේෂ සනාථ සහ පසුකාලීන ශේෂ නිරවුල් කිරීම් වාර්තා විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

(ඇ)	ණය ගැනි ශේෂ	101,184,952	ණයගැනි නාම ලේඛනයක්, විකුණුම් ඉන්වොයිස් පත්, අදාළ විකුණුම් ගිවිසුම්	ශේෂ සනාථ කිරීම් සම්බන්ධ ලිපි සෘජුවම ජනවසම ගොඩනැගිල්ලේ පිහිටි විගණන කාර්යාලය වෙත යවන ලෙස අදාළ ආයතන වෙත දන්වා ඇත. විගණනය සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු ලේඛන හා අනෙකුත් සාක්ෂි ලබා දීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඈ)	ගස් අලෙවිය මත ණය	2,801,000	තක්සේරු වාර්තා, ඉන්වොයිස්පත්, සැපයුම්කරුවන් ගේ තොරතුරු සහ විකුණුම් ගිවිසුම්	ගස් අලෙවිය මත ණය වටිනාකම වූ රු. 2,801,000 ක මුදල 2016 වර්ෂයට පෙර සිට පැවත එන ශේෂයක් වන අතර මෙම ශේෂයේ ස්වභාවය පරීක්ෂා කර බලා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය මත මෙම මුදල පොත්වලින් ඉවත්කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත. මෙම ශේෂ සනාථ කර ගැනීම සඳහා ලේඛනගත සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
(ඉ)	ආපසු ගෙවිය යුතු ටෙන්ඩර් තැන්පතු	6,379,570	අදාළ ටෙන්ඩර් ලිපි ගොනු	රු. 6,379,570 ක ටෙන්ඩර් තැන්පතු මුදල 2006 වර්ෂයට පෙර සිට ඉදිරියට රැගෙන ආ ශේෂයන් වේ. මේ පිළිබඳව පරීක්ෂා කර අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය මත 2022 වර්ෂය තුළ මෙම මුදල පොත්වලින් කපා හැරීමට අපේක්ෂා කරනු ඇත. මෙම ශේෂ සනාථ කර ගැනීමට ලේඛනගත සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
(ඊ)	පාරිතෝෂික වෙන්කිරීම්	67,350,179	වෙන්කිරීම් වලට අදාළ උපලේඛන	මේ සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂාකර බලා අදාළ පරිදි ගිණුම් ගැලපීම් 2022 වර්ෂය තුළ සිදු කරනු ඇත. මෙම ශේෂ සනාථ කර ගැනීමට ලේඛනගත සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
(උ)	වන කළමනාකරණ වියදම සහ පවරාගත් වත්කම්	8,350,599	ගෙවීම් වවුචර්	මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ දේපළ පිරිසිදු හා උපකරණ යටතේ දක්වා ඇති වන කළමනාකරණ සැලැස්ම සකස් කිරීම සඳහා 2009 වර්ෂයේදී දරන ලද වියදම වන රු. 1,645,340 මුදල ගිණුම් ගත කිරීමේදී සිදුවී ඇති වරද 2022 වර්ෂය තුළ නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව දන්වා සිටිමු. එසේම රු. 6,705,259 ක් වූ වටිනාකම 2010 වර්ෂයට පෙර සිට ඉදිරියට රැගෙන එන ශේෂයක් වේ. මෙම ශේෂය පැන නැගී ඇති ආකාරය හා සැකසී ඇති ආකාරය පරීක්ෂා කර අවශ්‍ය ගිණුම් ගැලපීම් 2022 වර්ෂය තුළ සිදු කිරීමට අපේක්ෂා කරනු ඇත. මෙම වියදම් හා ශේෂ සනාථ කරගැනීමට අවශ්‍ය ගෙවීම් වවුචර් විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර අදාළ වියදම නිවැරදි කිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කළ යුතුය.

(ඌ) දේපළ පිරිසත හා උපකරණ 985,661,726	ඔප්පු/බලපත්‍ර, තක්සේරු වාර්තා, වරිපනම් ගාස්තු ගෙවීම් වාර්තා සහ වාහන ලියාපදිංචි සහතික	සංස්ථාව සතු ඉඩම්, ගොඩනැගිලි හා වාහන සම්බන්ධයෙන් ආයතනයේ දැනට ඇති ලිපි ලේඛන, 2021 වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සඳහා පැමිණෙන විගණන නිලධාරීන් වෙත ලබාදීමට කටයුතු කරනු ඇත.	දේපළ පිරිසත හා උපකරණ තහවුරු කර ගැනීමට අදාළ ලේඛන විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
(එ) විලම්භිත වත්කම් 781,064	ගෙවීම් වවුචර්	මෙම මාර්ග නඩත්තු වියදම්, 2012 වර්ෂයේදී Ernst & Young විගණන ආයතනයේ උපදෙස් මත, වසර 10 ක් තුළ කපා හැරීමට තීරණය කරන ලදී. එසේ වුවද 2012 න් පසුව වසර කිහිපයක් එම ක්ෂය කපා හැරීම සිදු නොකර තිබූ හෙයින් 2021/12/31 දින වන විට රු. 438,730 ශේෂයක් ඉතිරිව ඇත.	ගෙවීම් වවුචර් විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
(ඒ) පාරිභෝජ්‍ය තොග 4,870,669	තොග සත්‍යාපන වාර්තා	2020.12.31 දිනට කොටගත, ගෝමර, හෙයාපාර්ක්, හුන්නස්ගිරිය, වෛයිතලාව හා වලහන්දුව යන වතු වල පොහොර, රසායන ද්‍රව්‍ය හා වැවිලි කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය පාරිභෝගික ද්‍රව්‍ය භෞතිකව සත්‍යාපනයට අදාළ සත්‍යාපන වාර්තා වල පිටපත් මේ සමග අමුණා ඇත.	තොග සත්‍යාපන වාර්තා විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොමැති බැවින් නොපමාව එම වාර්තා ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
(ඔ) වෙළඳ ලැබිය යුතු දෑ 25,878,517	ණයගැති නාම ලේඛනයක්, විකුණුම් ඉන්වොයිස්පත්, අදාළ විකුණුම් ගිවිසුම්	අය නොවන ණය ගැතියන් සම්බන්ධව විස්තර පරීක්ෂා කිරීම සඳහා මේ වන විට නිලධාරී කමිටුවක් පත්කර ඇති අතර එම විස්තර ලද පසු එම මුදල් අයකර ගැනීම හෝ පොත්වලින් කපා හැරීම සම්බන්ධව නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා තවත් කමිටුවක් පත් කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. එම කමිටු නිර්දේශ සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණ පරිදි අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කරනු ඇත.	ශේෂ සනාථ කර ගැනීම සඳහා ලේඛනගත සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
(ඔ) විශේෂ භානිකරණය සඳහා වෙන් කිරීම් සහ අධිමාණ ණය වෙන්කිරීම් 49,128,419	වෙන්කිරීම් වලට අදාළ ණයගැති ලේඛනයක්, අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩල අනුමැතීන්	මෙම ශේෂයන් 2012 වර්ෂයට පෙර සිට ඉදිරියට රැගෙන ආ ඒවා වන බැවින් එම වටිනාකම් සැකසී ඇති ආකාරය පිළිබඳව පරීක්ෂාකර බලා 2022 මූල්‍ය ජරකාශන පිළියෙල කිරීමේදී	මෙම ශේෂයන්ගේ නිරවද්‍යතාවය තහවුරු කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ලේඛනගත සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ ජංගම වත්කම් යටතේ දක්වා ඇති රු.169,523,942 ක ණයගැති ශේෂයන්ගෙන්, වර්ෂ 02 ත් 04 ත් අතර ශේෂය රු.1,984,314 ක් හෙවත් සියයට 0.7 වූ අතර, වර්ෂ 05 ඉක්මවා ඇති ශේෂය රු.87,063,235 ක් හෙවත් සියයට 50 ක් ලෙස පැවතුණි. මෙම ණයගැති ශේෂ අයකර ගැනීම සඳහා සංස්ථාව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ඵලදායී ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබීම මත අයකරගැනීමේ අවිනිශ්චිතතාවයක් නිරීක්ෂණය වූ අතර එම ශේෂ සඳහා අඩමාණ ණය වෙන්කිරීමටද සංස්ථාව කටයුතු කර නොතිබුණි.	අය නොවන ණය ගැනියන් සම්බන්ධව විස්තර පරීක්ෂා කිරීම සඳහා මේ වන විට නිලධාරී කමිටුවක් පත්කර ඇති අතර එම විස්තර ලද පසු එම මුදල් අයකර ගැනීම හෝ පොත්වලින් කපා හැරීම සම්බන්ධව නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා තවත් කමිටුවක් පත් කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. එම කමිටු නිර්දේශ සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණ පරිදි අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කරනු ඇත.	මෙම ණයගැති ශේෂ අය කර ගැනීමට ඵලදායී ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.
(ආ) 2014 ඔක්තෝබර් 15 දින සංස්ථාව විසින් ගිවිසුමකට එළඹීමකින් තොරව රු.මිලියන 6 ක ණය මුදලක් ඇල්කඩුව වැවිලි සමාගමට ලබා දී තිබුණු අතර, 2015 වර්ෂයේ සිට සමාගම විසින් මෙම ණය මුදල ගෙවීම පැහැර හැරීම නිසා අය නොවී පවතින ණය ශේෂයවන රු.1,916,092 ක් සඳහා අඩමාණ ණය වෙන්කිරීමට සංස්ථාව කටයුතු කර නොතිබුණි.	ඇල්කඩුව වැවිලි සමාගමෙන් අය විය යුතු රු.1,916,092 ක මුදල පිළිබඳව වැවිලි අමාත්‍යාංශය සමග සාකච්ඡා කර එය පොත් වලින් කපා හැරීමට හෝ අයකර ගැනීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කරනු ඇත.	මෙම ණය ශේෂ අයකර ගැනීමට ගිවිසුම් ගතවීම, ගිණුම් තුළ ප්‍රමාණවත් වෙන්කිරීම් කිරීම හා අයකරගැනීමට ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සිදුකළ යුතුය.

1.6.2 ගෙවිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සංස්ථාවේ ණය හිමි කාල විශ්ලේෂණය අනුව වසර 1 සිට වසර 4 දක්වා නිරවුල් නොකළ ශේෂය රු.363,323,605 ක් ද, වසර 5 ඉක්මවා ඇති නිරවුල් නොකළ ශේෂය රු.700,185,731 ක් ද වූයෙන් එම ණය ශේෂ නිරවුල් නොකිරීම මත සංස්ථාවේ වගකීම් අධි තක්සේරු වීමේ අවදානමක් පැවතිණි.	වසර ගණනාවක සිට සංස්ථාව මුහුණ දෙන මූල්‍ය අර්බුදය හේතුවෙන් ණය හිමියන් පියවීම නිසි පරිදි සිදු කිරීමට නොහැකි වී ඇත. කල්පසු වූ ණය හිමියන් පියවීම හෝ එම ශේෂ නැවත ආදායමට ගැනීම පිළිබඳව 2022 වර්ෂය අවසන් වීමට පෙර තීරණයක් ගැනීමට නියමිතය.	මෙම දිගුකාලීන ණය ශේෂ නිරවුල් කිරීමට ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.
(ආ) වතු කාර්යමණ්ඩල අර්ථසාධක අරමුදල (ESPS) වෙත නිසි පරිදි දායක මුදල් නොගෙවීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත දිනට පැවති බැරකම රු.16,625,046 ක් නිරවුල්	සංස්ථාව වසර ගණනාවක සිට මුහුණ දෙන මූල්‍ය අර්බුදය හේතුවෙන් වතු කාර්ය මණ්ඩල අර්ථසාධක සංගමය (ESPS) වෙත නිසි පරිදි දායක මුදල්	වතු කාර්යමණ්ඩල අර්ථසාධක අරමුදල් හිඟ ශේෂ නිරවුල් කිරීමට ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතු අතර

නොකිරීම මත මෙම වගකීම් සඳහා ගෙවීමට සිදුවන අධිභාර සඳහා වෙන් කිරීම් සිදු කර නොතිබුණි.

යැවීමට නොහැකි වී ඇත.

අපේක්ෂිත අධිභාර සඳහා වෙන්කිරීම් සිදුකළ යුතුය.

- (ඇ) වර්ෂ 8 කට පෙර සිට පවත්නා රු.786,379 ක් වූ දැව සඳහා ලද අත්තිකාරම් වටිනාකම නිරවුල් කිරීමට හෝ ලියාහැරීමට කටයුතු නොකිරීම නිසා සංස්ථාවේ වගකීම් අධි තක්සේරු වීමේ අවදානමක් පැවතීණි.
- ගස් විකිණීමට අදාළ ටෙන්ඩර් සඳහා ලබාගත් මුදල් (ආපසු ගෙවිය යුතු තැන්පතු මුදල්) නැවත ගෙවීමක් සිදු නොකරන ලද්දේ එම ගනුදෙනුකරුවන් සහ සංස්ථාව අතර ඇතිවූ යම් ගැටලුකාරී තත්ත්වයක් හේතුවෙනි. මේ සම්බන්ධව කරුණු පරීක්ෂා කර 2023 වර්ෂයේදී එම මුදල් සංස්ථාවේ ආදායමක් ලෙස ගිණුම් ගත කිරීමට හෝ එම මුදල අදාළ පාර්ශව වෙත නිදහස් කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.
- ටෙන්ඩර් තැන්පතු ශේෂ නිරවුල් කිරීමට ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2015 මැයි 25 දිනැති අංක 1/2015 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛය	MM බාණ්ඩයට අයත් නිලධාරීන්හට වාහන දීමනාව හිමි නොවන නමුත් සංස්ථාව විසින් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එම බාණ්ඩයේ නිලධාරීන් දෙදෙනෙකු හට රු. 1,200,000 ක ප්‍රවාහන දීමනාවක් සහ රු.394,560 ක ඉන්ධන දීමනාවක් ගෙවා තිබුණි.	අදාළ ගෙවීම් සිදු කර ඇත්තේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය මතය. කළමනාකරු - ඉඩම් වෙත ගෙවන ලද ප්‍රවාහන හා ඉන්ධන දීමනාව 2022 ජනවාරි මාසයේ සිට නවතා දමන ලදී. තවද ප්‍රවාහන දීමනාව ලබාගත් අභ්‍යන්තර විගණක 2021 මැයි 21 දින සේවයෙන් ඉල්ලා අස්වන ලදී. වතු අධිකාරී ලෙස පත්වීමක් ලැබූ නිලධාරියා එම වකවානුවේදීම වැඩ බැලීමේ පදනම මත කළමනාකරු - වැවිලි තනතුරෙහි සේවය කරන ලදී. වතු අධිකාරීවරයෙකු ලෙස ඔහුගේ පත්වීම් ලිපියට අනුව සුපරීක්ෂණ කටයුතු සඳහා මෝටර් රථයක් ලබා දිය යුතු බැවින් ඔහුට ලබා දිය යුතු සුපරීක්ෂණ මෝටර් රථය වෙනුවට ප්‍රවාහන දීමනාවක් ලබා දෙන ලදී.	වක්‍රලේඛයට පටහැනිව සිදුකරන ලද ගෙවීම් අයකර ගත යුතුය.
(ආ) 2020 ජනවාරි 27 දිනැති අංක PED 01/2020 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛයේ 1.2	සභාපතිගේ මාසික ඉන්ධන දීමනාව ලීටර් 150 ක් වුවද එම සීමාවන් ඉක්මවා ලබාගත ඇති	2020 වර්ෂය සඳහා සංස්ථාවේ සභාපති විසින්, 2020 ජනවාරි 27 දිනැති	වක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව අතිරේක ඉන්ධන සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ

වගන්තිය

වටිනාකම රු.280,907 ක ඉන්ධන ලීටර් 1,843 ක් සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය 2022 අගෝස්තු 26 දින ලබා ගෙන තිබුණි.

අංක: PED/01/2020 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛයේ 1.2 වගන්තිය අනුව මාසික ඉන්ධන දීමනාව වන ලීටර 150 ක ප්‍රමාණය ඉක්මවා ලබා ගෙන ඇති ඉන්ධන සඳහා 2022.08.26 දින පැවති අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීමේදී අනුමැතිය ලබා ගෙන ඇත.

නිර්දේශ සහිතව රේඛීය අමාත්‍යාංශ ලේකම්ගේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු ය.

(ඇ) 2016 දෙසැම්බර් 29 දිනැති අංක 30/2016 දරන රාජ්‍ය පරිපාලන වක්‍රලේඛයේ 3.1 ඡේදය

සෑම වාහනයක්ම මාස 12 ක කාලපරිච්ඡේද යක් කුළ හෝ කිලෝමීටර් 25,000 ක් ධාවනයෙන් පසුව හෝ එන්ජිමේ ප්‍රධාන අලුත්වැඩියාවකට පසුව යන කාරණා අතරින් මූලිකම යෙදෙන අවස්ථාවට පසුව ඉන්ධන පරීක්ෂාවකට ලක්කළ යුතු වුවත් සංස්ථාව විසින් පරිහරණය කරනු ලබන වාහන 55 ක ඵලෙස ඉන්ධන දහනය වීම් පරීක්ෂාවක් සිදු කර නොතිබුණි.

සංස්ථාව සතු ධාවන තන්ත්වයේ පවතින වාහනවල ඉන්ධන දහනය පරීක්ෂා කිරීමක් මේ දක්වා සිදු කර නොමැත. කෙසේ වෙතත් 2023 වර්ෂයේදී මෙම ඉන්ධන දහනය පරීක්ෂා කිරීමේ කාර්යය ආරම්භ කිරීමට කටයුතු කරන බව දන්වා සිටින්නෙමු.

වක්‍රලේඛ ප්‍රකාරව ඉන්ධන දහනය සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂාවක් සිදු කළ යුතුය.

(ඈ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහයේ - 1645 (අ) සහ 2006 ජූලි 14 දිනැති අංක 11/2006 දරන රාජ්‍ය පරිපාලන වක්‍රලේඛයේ 3 (xii) වගන්තිය

සංස්ථාවට අයත් වාහන සඳහා වාහන භාර නිලධාරියා විසින් ලොග් සටහන් පොතක් පවත්වාගෙන යායුතු නමුත්, සංස්ථාවට අයත් වාහන 55 ක් සඳහා ඵලෙස වාහන ලොග් සටහන් පොත් පවත්වාගෙන ගොස් නොතිබුණි.

2021 වර්ෂයේ සිට සංස්ථාව සතු වාහන සඳහා ලොග් පොත් නඩත්තු කිරීම සිදු කරනු ඇත.

වාහන භාර නිලධාරියා විසින් ලොග් සටහන් පොත් පවත්වාගෙන යා යුතුය.

(ඉ) 1958 අංක 15 දරන සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් පනතේ 15 වන වගන්තිය හා 1980 අංක 46 දරන සේවා නියුක්තිකයින්ගේ භාර අරමුදල් පනතේ ii කොටසේ 16(i) වගන්තිය

2006 වර්ෂයේ සිට රු.413,339,668 ක් වූ සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් දායකය සහ රු.23,804,025 ක සේවා නියුක්තිකයින්ගේ භාර අරමුදල් දායකය සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් දින දක්වා ගෙවීමට කටයුතු කර නොතිබුණු අතර, මේ නිසා සමාලෝචිත වසරේ අවසාන දිනට පිළිවෙලින් රු.43,640,418 ක් හා රු.2,658,745 ක් අධිභාර පනවා තිබුණි.

සංස්ථාව බොහෝ කලක සිට මුහුණ දෙන මූල්‍ය අර්බුදය හේතුවෙන් මෙම මුදල් නියමිත පරිදි ගෙවීමට නොහැකිවීමෙන් මෙම අධිභාර මුදල් ගෙවීමට සිදුව ඇත.

හිඟ දායක මුදල් ගෙවීමට ඵලදායී වැඩ පිළිවෙලක් නොපමාව සකස් කළ යුතුය.

(ඊ) 1983 අංක 12 දරන පාරිතෝෂික ගෙවීම් පනතේ ii වන කොටසේ (5) (1) උපවගන්තිය	සේවකයකු විශ්‍රාම ගිය හෝ මරණයට පත් වූ දින සිට දින 30 ක් ඇතුළත පාරිතෝෂික ගෙවීම් කළ යුතු වුවත් සංස්ථාව විසින් ඒ පරිද්දෙන් පාරිතෝෂික මුදල් නියමිත දිනට නොගෙවීම හේතුවෙන් 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට ගෙවිය යුතු පාරිතෝෂික ගිණුමේ ශේෂය රු. 402,314,300ක මුදලක් හිඟව තිබුණු අතර 2020 වර්ෂය අවසාන වන විට රු.14,296,172ක අධිභාර ජරමාණයක් ගෙවිය යුතුව තිබුණි.	සංස්ථාව බොහෝ කලක සිට මුහුණ දෙන මූල්‍ය අර්බුදය හේතුවෙන් මෙම මුදල් නියමිත පරිදි ගෙවීමට නොහැකිවීමෙන් මෙම අධිභාර මුදල් ගෙවීමට සිදුව ඇත.	හිඟ පාරිතෝෂික නොපමාව ගෙවීමට ඵලදායී වැඩ පිළිවෙලක් සකස් කළ යුතුය.
(උ) 2018 මාර්තු 19 දිනැති අංක 01/2018 දරන වත්කම් කළමනාකරණ චක්‍රලේඛයේ 2 (අ) ඡේදය සහ 2015 ජූලි 10 දිනැති අංක 02/2015 දරන රාජ්‍ය මුදල් චක්‍රලේඛයේ 02 ඡේදය	සංස්ථාව සතු වර්තමානය වන විට භාවිතයට ගත නොහැකි අපහරණය කළ යුතු තත්වයේ පවතින ලොරි රථ 20 ක්, ට්‍රැක්ටර් හා ට්‍රේලර් 24 ක්, කාර් රථ 09 ක්, ජීප් රථ 03 ක් හා ගිලන් රථ 01 ක් , ත්‍රීවිල් රථ 01 ක් හා මෝටර් බයිසිකල් 36 ක් වශයෙන් සමස්ත වාහන 58 ක් 2022 දෙසැම්බර් 17 දින වන විටත් අපහරණය කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	සංස්ථාව සතු භාවිතයට ගත නොහැකි අපහරණය කළ යුතු තත්වයේ පවතින වාහන අපහරණය කිරීමේ කටයුතු 2023 වර්ෂයේදී ආරම්භ කරනු ඇත.	චක්‍රලේඛ උපදෙස් ප්‍රකාරව භාවිතයට ගත නොහැකි වාහන අපහරණය කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඌ) 2014 පෙබරවාරි 11 දිනැති අංක 01/2014 දරන රාජ්‍ය මුදල් චක්‍රලේඛය 5 (2) ඡේදය සහ 2003 ජූනි 02 දිනැති අංක 12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛය 5.1.3 වගන්තිය	මුදල් වර්ෂය ආරම්භවීමට දින 15 කට කලින් ඉදිරි මුදල් වර්ෂයේදී ක්‍රියාවට නැංවීමට අපේක්ෂිත වාණිජ ක්‍රියාකාරකම් ඇතුළත් ව්‍යාපාරික සැලැස්මක් පිළියෙල කර අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය අනුමත කිරීමෙන් පසු රේඛීය අමාත්‍යාංශය , රාජ්‍ය ව්‍යවසායකත්වය පිළිබඳ දෙපාර්තමේන්තුව, මහා භාණ්ඩාගාරය සහ විගණකාධිපති දෙපාර්තමේන්තුවට ඉදිරිපත් කළ යුතු නමුත් සංස්ථාව විසින් ඵලදායී වාර්තාවක් පිළියෙල කර නොතිබුණි.	සංස්ථාවේ 2023 වර්ෂය සඳහා ව්‍යාපාරික සැලැස්මක් හා ඒ මත පදනම්ව ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් පිළියෙල කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.	යොමුගත චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව ව්‍යාපාරික සැලැස්මක් සකස් කළ යුතුය.
(එ) 2014 පෙබරවාරි 11 දිනැති අංක 01/2014 දරන රාජ්‍ය මුදල් චක්‍රලේඛයේ 5(2) වගන්තිය	ව්‍යාපාරික සැලැස්ම පදනම් කරගෙන ඉදිරි මුදල් වර්ෂයේදී ක්‍රියාවට නැංවීමට අපේක්ෂිත	සංස්ථාවේ 2023 වර්ෂය සඳහා ව්‍යාපාරික සැලැස්මක් හා ඒ මත පදනම්ව ක්‍රියාකාරී	යොමුගත චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් සකස් කළ

වාණිජ ක්‍රියාකාරකම් ඇතුළත් ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් පිළියෙල කළ යුතු නමුත් සංස්ථාව 2020 වර්ෂය වෙනුවෙන් ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් පිළියෙල කර නොතිබුණි.

සැලැස්මක් පිළියෙල කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.

යුතුය.

(ඒ) 2003 ජුනි 02 දිනැති අංක 12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛය

(I) 4.2.3 හා 4.2.6 වගන්ති

කාර්ය සාධන වාර්තා/ ප්‍රගති වාර්තා පිළියෙල කර කාර්තුමය, අර්ධ වාර්ෂික හා වාර්ෂික වශයෙන් ඉදිරිපත් කළ යුතු නමුත් සංස්ථාව එම වාර්තා පිළියෙල කර නොතිබුණි.

2023 වර්ෂය සඳහා සකස් කිරීමට නියමිත ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම අනුව කාර්තු, අර්ධ වාර්ෂික හා වාර්ෂික වශයෙන් කාර්යසාධනය ඇගයීමට ලක්කිරීමටත්, එම වාර්තා අදාළ ආයතන වෙත යැවීමටත් කටයුතු කරනු ඇත.

චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව කාර්තුමය හා අර්ධ වාර්ෂිකව කාර්යසාධන වාර්තා සකස් කළ යුතුය.

(II) 5.2.5 වගන්තිය

වාර්ෂික අයවැය මුදල් වර්ෂය ආරම්භ වීමට දින 15 කට කලින් පිළියෙල කර අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය අනුමත කිරීමෙන් පසු රේඛීය අමාත්‍යාංශය වන වැවිලි අමාත්‍යාංශය, රාජ්‍ය ව්‍යවසායකත්වය පිළිබඳ දෙපාර්තමේන්තුව මහා භාණ්ඩාගාරය සහ විගණකාධිපති දෙපාර්තමේන්තුවට ඉදිරිපත් කළ යුතු නමුත් සංස්ථාව විසින් වාර්ෂික අයවැය ප්‍රමාදවී පිළියෙල කර 2020 පෙබරවාරි 12 දින අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අනුමතකර අදාළ ආයතන වෙත යොමුකර තිබුණි.

2020 වර්ෂයට අදාළ අයවැය ලේඛන පිළියෙල කිරීමේ ප්‍රමාදයක් සිදු වී තිබුනද 2020 අයවැය ලේඛනය සඳහා 2020.02.12 දින පැවති අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීමේදී අනුමැතිය ලබා ගෙන ඇත.

යොමුගත චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව ඉදිරි වර්ෂයේ අයවැය නිසි වේලාවට සකස් කර අදාළ පාර්ශවයන් වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

(ඔ) ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය විසින් නිකුත් කරන ලද 1995 ජූලි 25 දිනැති අංක එස්එඅයි/එ/1/34 දරන රජයේ ඉඩම් පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශයේ 07 වගන්තිය

රජයේ ඉඩම් බදු දීමේදී රජයේ ප්‍රධාන තක්සේරුකරු විසින් තීරණය කරන ලද වෙළඳපොළ වටිනාකම මත පදනම්ව බදු කුලියක් තීරණය කළ යුතු නමුත් සංස්ථාව ස්වාධීන රූපවාහිනී ආයතනය වෙත බදු පදනම මත ලබා දී තිබුණු රු.ඩී. 02 පර්වස් 2.87 ක් සහ හුන්තස්ලෝල් හොටෙල් හුන්තස්ගිරිය වතුයායෙන් සංස්ථාවට අයත් ගම්මඩුව වතුයායේ රු.ඩී 2 පර්වස් 2.87 ක් ස්වාධීන රූපවාහිනී ආයතනයට බදු දීමේදී බදු ගිවිසුමක් අත්සන් කර නොමැති අතර රජයේ තක්සේරුව මත පදනම්වූ බදු කුලියක්ද අය කර නොමැත. සංස්ථාවට අයත් හුන්තස්ගිරිය වතුයායෙන් යොමුගත මාර්ගෝපදේශයට අනුකූලව ප්‍රධාන තක්සේරුකරුගේ තක්සේරුවක් මත බදු කුලිය තීරණය කළ යුතුය. ඒ අනුව හිඟ බදු කුලිය නොපමාව අයකරගත යුතුය.

ලිමිටඩ් වෙත ලබා දී තිබුණු රු.2 පර්වස් 6 ක් (ගම්මඩුව හා හුන්තස්ගිරිය වතුයායන්හි) සඳහා 2022 මාර්තු 02 දින වනවිටත් රජයේ තක්සේරුවක් ලබාගෙන නොතිබුණු බවත්, ඕපලගල රාජ්‍ය වතුයායෙන් රු.1 පර්වස් 39.07 ක් ඩයලොග් බ්‍රෝඩ්බැන්ඩ් නෙට්වර්ක් පුද්ගලික සමාගම වෙත බදු පදනමට ලබාදීමේ දී වාර්ෂික බදු කුලිය ප්‍රධාන තක්සේරුකරු විසින් තීරණය කරන ලද පවත්නා වෙළඳපළ වටිනාකම මත පදනම්ව ගණනය නොකිරීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වසර දක්වා සංස්ථාවට රු.6,853,120 ක බදු කුලී ආදායමක් අහිමි වී තිබුණු බවත් නිරීක්ෂණය විය.

හුන්තස්ගෝල් හොටෙල් ලිමිටඩ් වෙත රු.1 02 පර්වස් 06 ක භූමි ප්‍රමාණයක් හෝටලයේ පිවිසුම් මාර්ගය සඳහා බදු ගිවිසුම මගින් වසර 50 කට බදු දී ඇත. අදාළ බදු මුදල තීරණය කිරීමේදී තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුව වෙතින් තක්සේරු වාර්තාවක් ලබා ගෙන නොමැත. ඕපල්ගල රාජ්‍ය වතුයායෙන් රු.1 01 පර්වස් 39.07ක ඉඩම් ප්‍රමාණයක් ඩයලොග් බ්‍රෝඩ්බැන්ඩ් (පුද්ගලික) සමාගම වෙත බදු දීමේදී තක්සේරු වටිනාකමට වඩා අඩු මුදලක් අදාළ ගිවිසුමේ සඳහන් වී ඇත. මේ පිළිබඳව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය දැනුවත් කර එම උපදෙස් මත ඉදිරි කටයුතු සිදු කරනු ඇත.

- (ඕ) 1979 අංක 49 දරන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය වැවිලි සංස්ථා (සංශෝධන) පනතේ 07(1) ඒ උප වගන්තිය හුන්තස්ගිරිය වතුයායෙන් රු.2 පර්වස් 6 ක භූමි ප්‍රමාණයක් හුන්තස්ගෝල් හොටෙල් ලිමිටඩ් වෙත වසර 50 ක කාලයක් සඳහා අමාත්‍යවරයාගේ පූර්ව ලිඛිත අනුමැතියක් නොමැතිව බදු පදනමට ලබා දී තිබුණි. සංස්ථාව සතු හුන්තස්ගිරිය වතුයායෙන් රු.1 02 පර්වස් 06 ක ඉඩම් කොටසක් හුන්තස්ගෝල් හොටෙල් ලිමිටඩ් ආයතනය වෙත බදුදීමේදී අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතිය ලබා ගෙන නොමැත. මේ සම්බන්ධව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය දැනුවත් කර එම උපදෙස් පරිදි අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කරනු ඇත. පනත ප්‍රකාරව අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.8 මුදල් කළමනාකරණය
විගණන නිරීක්ෂණය කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම නිර්දේශය

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහයේ මු.රෙ. 395 (ආ) ප්‍රකාරව බැංකු ජංගම ගිණුම් සඳහා එක් මාසයක් අවසානයෙන් පසුව ඊළඟට පැමිණෙන මාසයේ 15 දින හෝ ඊට පෙර බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශ පිළියෙල කළ යුතු නමුත්, සංස්ථාව පිළියෙල කළ සැසඳුම් ප්‍රකාශයන්හි දිනය සටහන් නොකිරීම නිසා එම රීතියට අනුකූලව කටයුතු කර තිබේ ද යන්න පරීක්ෂා කළ නොහැකිව තිබූ අතර බැංකු ගිණුම් 14 ක් සම්බන්ධයෙන් බැංකු සැසඳුම් හා බැංකු ප්‍රකාශන විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

2021 වර්ෂයේ සිට මාසික බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශ පිළියෙල කිරීමේදී ඒවා පිළියෙල කළ දිනයන් සඳහන් කිරීමට කටයුතු කර ඇත.

මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශ නියමිත කාලයේදී පිළියෙල කර තිබෙන බව තහවුරු කර ගැනීමට හැකිවන පරිදි ඒවා සහතික කරන අවස්ථාවේ දිනය යෙදිය යුතුය.

1.8 බදු රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම

වගභන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2006 අංක 10 දරන දේශීය ආදායම් බදු (සංශෝධිත) පනතේ 113 වගන්තිය ප්‍රාකාරව පුද්ගලයෙකු හෝ හවුල් ව්‍යාපාරයක් ස්වයං තක්සේරු පදනම මත කාර්තුවක් අවසානයේ දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට පිළිවෙලින් අගෝස්තු 15, නොවැම්බර් 15, පෙබරවාරි 15 හා ඊළඟ වර්ෂයේ මැයි 15 යන දින හෝ ඊට පෙර ද ඉතිරි බදු මුදලක් වෙනොත් එය ඊළඟ වර්ෂයේ සැප්තැම්බර් 30 දින හෝ ඊට පෙර ගෙවිය යුතු නමුත් සංස්ථාව 2020/2021 තක්සේරුවට අදාළ ආදායම් බදු 2021 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් ගණනය කර නොතිබුණි.	ආයතනය බොහෝ කලක සිට මුහුණ දෙන මූල්‍ය අර්බුදය හේතුවෙන් ආයතනය විසින් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට ගෙවිය යුතුව තිබූ බදු පිළිබඳව හා ආදායම් බදු වාර්තා යැවීම සම්බන්ධව අවධානයක් යොමු වී නොමැත. එබැවින් මේ පිළිබඳව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය දැනුවත් කර, එම උපදෙස් පරිදි ඉදිරි කටයුතු සිදු කරනු ඇත.	ආදායම් බදු (සංශෝධිත) පනත ප්‍රකාරව ආදායම් බදු ගණනය කර අදාළ වාර්තා දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
(ආ) 2006 අංක 10 දරන දේශීය ආදායම් බදු (සංශෝධිත) පනතේ 106 වගන්තිය ප්‍රාකාරව ආදායම් බදු වාර්තාව ඊළඟ වර්ෂයේ නොවැම්බර් 30 හෝ ඊට පෙර දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට භාර දිය යුතු නමුත් සංස්ථාව 2020/2021 තක්සේරු වර්ෂයට අදාළ ආදායම් බදු වාර්තාව 2021 දෙසැම්බර් 30 දින වන විටත් දේශීය ආදායම් බදු දෙපාර්තමේන්තුවට භාර දී නොතිබුණි.	ආයතනය බොහෝ කලක සිට මුහුණ දෙන මූල්‍ය අර්බුදය හේතුවෙන් ආයතනය විසින් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට ගෙවිය යුතුව තිබූ බදු පිළිබඳව හා ආදායම් බදු වාර්තා යැවීම සම්බන්ධව අවධානයක් යොමු වී නොමැත. එබැවින් මේ පිළිබඳව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය දැනුවත් කර, එම උපදෙස් පරිදි ඉදිරි කටයුතු සිදු කරනු ඇත.	ආදායම් බදු (සංශෝධිත) පනත ප්‍රකාරව ආදායම් බදු ගණනය කර අදාළ වාර්තා දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.149,627,081 ක පාඩුවක් වූ අතර, ඊට අනුරූපව ඉකුත් වර්ෂයේ පාඩුව රු.329,884,391 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.180,257,310 ක පාඩුවේ අඩුවීමක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම පාඩුවේ අඩුවීම සඳහා ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සංස්ථාවේ තේ දල, සුළු බෝග සහ රබර් අලෙවි ආදායම රු. 230,902,542 කින් වැඩි වීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

	2020	2019	වැඩි වීම / (අඩුවීම)
අයහාරය	766,835,580	535,933,037	230,902,543
අනෙකුත් ආදායම්	158,478,281	106,974,735	51,503,546
විකුණුම් පිරිවැය	(864,752,760)	(786,607,907)	78,144,853
පරිපාලන වියදම්	(180,887,340)	(165,473,851)	15,413,489
මූල්‍ය වියදම්	(29,300,841)	(20,710,404)	8,590,437

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ සහ පසුගිය වර්ෂයේ ජංගම වත්කම් අනුපාතය 0.20 : 1 වූ අතර ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය 0.15 : 1ක් විය. සමාලෝචිත වර්ෂයේ හා පෙර වර්ෂයේ ප්‍රධාන කාර්යාලයේ හා වතුයායන්හි වෙළඳ හා අනෙකුත් ගෙවිය යුතු ශේෂයන්හි වටිනාකම පිළිවෙලින් රු. 1,363,998,504ක් හා රු. 1,318,555,797 ක් වීම ජංගම වත්කම් හා ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතයන්හි පිරිහීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.
- (ආ) 2020 වර්ෂයේ දළ අලාභ අනුපාතය හා ශුද්ධ අලාභ අනුපාතය පිළිවෙලින් සියයට 13ක් හා සියයට 20ක් වූ අතර පසුගිය වර්ෂයේදී එම ප්‍රතිශතයන් පිළිවෙලින් සියයට 47ක් හා සියයට 62ක් වූ බැවින් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එම අනුපාත පිළිවෙලින් සියයට 34කින් හා සියයට 42කින් අඩු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය

(අ) මහනුවර, ගාල්ල සහ මාතලේ දිස්ත්‍රික්කවලට අදාළව සංස්ථාව විසින් පාලනය කරනු ලබන වතුයායන් 08 ක පර්වස් 450 ක් වූ භූමි ප්‍රමාණයක් හා මීඩලන්ඩ් වතුයායේ නිල නිවාස 2 ක්ද, හුන්නස්ගිරිය වතුයායේ නිල නිවාස 2 ක්ද වසර 28 කට ආසන්න කාලයක සිට අනවසර පදිංචිකරුවන් භුක්ති විදින බව නිරීක්ෂණය විය.	වතු වල අනවසරයෙන් පර්වස් 450 ක් සහිත භූමියක පදිංචිවී සිටින අයවළුන් අතරින් පර්වස් 05ක භූමි ප්‍රමාණයක් බුක්ති විදිමින් සිටින අයගෙන් එම භූමිය නැවත අත්පත් කර ගෙන ඇත. එසේම විගණන වාර්තාවේ සඳහන් අනෙකුත් අනවසර පදිංචිකරුවන්ට එරෙහිව මේ වන විට නඩු පවරා ඇත.	අනවසර පදිංචිකරුවන් සම්බන්ධයෙන් නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.
(ආ) සංස්ථාව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට බදු පදනමට ලබා දී ඇති දේපළ වෙනුවෙන් බදුකරුවන්ගෙන් රු.8,911,700 ක බදු ආදායමක් අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි	සංස්ථාව විසින් 2020 පෙබරවාරි 06 දිනට පෙර විවිධ පාර්ශ්ව වෙත බදු දී ඇති ඉඩම්වලින්, නියමිත පරිදි රජයේ තක්සේරුව මත බදු අය නොවන ඉඩම් සම්බන්ධ විස්තර අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට ඉදිරිපත් කර එම උපදෙස් පරිදි අදාළ ක්‍රියාමාර්ග ගනු ඇත.	හිඟ බදු මුදල් අයකර ගැනීමට ගිවිසුම් ප්‍රකාරව පියවර ගත යුතුය.

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය

(අ) වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශයේ දත්තයන්ට අනුව, 2020 වර්ෂයේ ශ්‍රී ලංකාවේ හෙක්ටයාරයක සම්මත වාර්ෂික නිම් නේ එලදාව කිලෝග්‍රෑම් 1,377 ක් වූවද, සංස්ථාව විසින් පාලනය කරනු ලබන වතු 15 හි එම එලදාව කිලෝග්‍රෑම් 103 ත් 992 ත් අතර ඉතා පහළ පරාසයක පැවතුණි.	2019 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2020 හා 2021 වර්ෂවලදී සංස්ථාව සතු වතු වල නේ එලදාව සැලකිය යුතු මට්ටමකින් ඉහල නැංවීමට හැකි වී ඇත.	සංස්ථාවට අයත් වතු වල එලදාව ක්ෂේත්‍රයේ සම්මත සමාන්‍ය එලදාවට ලඟා කරගැනීමට පියවර ගත යුතුය.

- (ආ) සංස්ථාව සතුව හෙක්ටයාර 4,189 ක තේ වගාවක් පවතින නමුත් ඒ අතරින් හෙක්ටයාර 2,838 ක් වර්ෂ 100 කට වඩා පැරණි නැවත වගා කළ යුතු තේ වගාවක් වන අතර එයින් හෙක්ටයාර 135 ක් පමණක් නැවත තේ වගාව සඳහා යොමු වී තිබුණි. සංස්ථාවේ ලිපි ගොනු අනුව 2020 වන විට ආයතනය සතු තේ ඉඩම් ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර 4,189.06 වන අතර එයින් හෙක්ටයාර් 2,838ක් වසර 100 ට වඩා පැරණි තේ වගාවක් වේ. එයින් හෙක්ටයාර් 180 ක, නැවත තේ වගා කටයුතු, රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ මුදල් ප්‍රතිපාදන යොදා ගෙන මේ වනවිට ආරම්භ කර ඇත. ඉතා පැරණි වගාවන් ඉවත් කර ඵලදාව වැඩි නැවත වගාවන්ට යොමු වීමට කටයුතු කළ යුතුය.
- (ඇ) බාහිර වැවිලිකරුවන්ට ලබා තිබුණු හෙක්ටයාර් 1,356 කින් නිෂ්පාදනය කර තිබුණු සමස්ත නිෂ්පාදනය, 2019 වර්ෂයේදී කිලෝග්‍රෑම් 99,850 වූ අතර එය 2020 වර්ෂයේදී කිලෝග්‍රෑම් 157,987 ක් විය. වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය මගින් ඉදිරිපත් කර තිබුණු තේ කර්මාන්තයේ දත්තයන්ට අනුව උක්ත භූමි ප්‍රමාණයේ වාර්ෂික සම්මත නිෂ්පාදනය කිලෝග්‍රෑම් 1,867,212 ක් වුවත් බාහිර වැවිලිකරුවන් විසින් නිෂ්පාදනය කර තිබුණේ, සමස්ත ඵලදාවෙන් සියයට 8 ක ප්‍රමාණයක් වීම මතභේදාත්මක කරුණක් ලෙස නිරීක්ෂණය කෙරේ. සංස්ථාවේ ලිපි ගොනු අනුව 2019 වර්ෂයේදී බාහිර වැවිලිකරුවන්ට ලබාදී තිබූ ඉඩම් ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් 1,391 ක් වන අතර, එම වර්ෂයේ බාහිර වැවිලිකරුවන්ගේ සමස්ත තේ නිෂ්පාදනය කි. ග්‍රෑම් 99,850 විය. එම නිෂ්පාදනය 2020 හා 2021 වර්ෂවලදී පිළිවෙලින් කි.ග්‍රෑ. 157,987ත්, කි.ග්‍රෑ. 170,645ත් විය. ඒ අනුව 2019 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2020 හා 2021 වර්ෂවලදී තේ නිෂ්පාදනයේ සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් ලබා ගැනීමට හැකිවී ඇත. 2020 වර්ෂයේ ආරම්භයේ සිට පොහොර ලබා ගැනීමේ ගැටලු සහගත තත්ත්වයක් පැවතීම හේතුවෙන් අපේක්ෂිත පරිදි තේ නිෂ්පාදනය වර්ධනය කර ගැනීමට නොහැකි විය.
- (ඈ) වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශයේ සංඛ්‍යාලේඛන අනුව 2020/2021 වර්ෂයට අදාළව නිකුත්කර තිබුණු දත්තයන්ට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ තේ කිලෝග්‍රෑම් එකක සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන පිරිවැය රු.548 ක් විය යුතු වුවත්, සංස්ථාව පාලනය කරනු ලබන වතු 08 ක තේ කිලෝග්‍රෑම් එකක නිෂ්පාදන පිරිවැය රු.575 - රු.1,974 ක පරාසයක පැවතුණි. විගණන වාර්තාවෙහි, ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2018/2019 වර්ෂයන්ට අදාළව නිකුත් කර තිබූ දත්තයන්ට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ කි.ග්‍රෑ. එකක සාමාන්‍ය පිරිවැය රු. 484ක් ලෙස දක්වා තිබුනද, වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශයේ සංඛ්‍යාලේඛන අනුව 2020 වර්ෂයට අදාළව ශ්‍රී ලංකාවේ තේ කි.ග්‍රෑ. එකක සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන පිරිවැය රු. 547.77 වේ. විගණන වාර්තාවේ සඳහන් පරිදි වතුයායන් 9ක වාර්ෂික නිෂ්පාදන ඒකක පිරිවැය රු. 500 සිට රු. 1974 ක පරාසයක ඇත.
- (ඉ) සංස්ථාවේ අයවැය වාර්තාව අනුව 2020 වර්ෂයේදී අපේක්ෂිත නිෂ්පාදනය කිලෝග්‍රෑම් 1,814,592 ක ප්‍රමාණය අතරින් කිලෝග්‍රෑම් 1,584,373 ක් ලබාගෙන තිබුණු අතර එය අපේක්ෂිත නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 87 ක ප්‍රමාණයකි. 2020 වර්ෂයේ ආරම්භයේ සිට පොහොර ලබා ගැනීමේ ගැටළු සහගත තත්ත්වයක් පැවතීම හේතුවෙන් අපේක්ෂිත පරිදි තේ නිෂ්පාදනය වර්ධනය කර ගැනීමට නොහැකි විය. තේ නිෂ්පාදනයේ අපේක්ෂිත ඉලක්ක ලඟකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
- (ඊ) තේ අපනයන සංගමය විසින් 2020 වර්ෂයට අදාළව අන්තර්ජාලය වෙත නිකුත්කර තිබුණු දත්තයන්ට අනුව තේ කිලෝග්‍රෑම් එකක සම්මත සාමාන්‍ය විකුණුම් වටිනාකම රු.631 ක් විය යුතු වුවත් සංස්ථාවේ එම අගය රු.386 ත් විගණන වාර්තාවේ සඳහන් පරිදි සංස්ථාවට අයත් වතු වලට අදාළ 2020 වර්ෂය සඳහා වන ශුද්ධ විකුණුම් සාමාන්‍ය (NSA) රු.386 - රු.470 ක පරාසයක පැවතුණි. තේ කිලෝග්‍රෑම් එකක විකුණුම් මිල ඉහළ නංවා ගැනීමට පියවර ගත යුතුය.

රු.470 ක් අතර පහළ පරාසයක පැවතුණි.

- (උ) සංස්ථාවේ වතුයායන් 17 කට අදාළව සම්පූර්ණ භූමි ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් 11,012 ක් වුවද, ඉන් තේ සඳහා හෙක්ටයාර් 4,189 ක් ද රබර් සඳහා හෙක්ටයාර් 65 ක් ද, සුළු අපනයන හෝග හා වන වගාව සඳහා හෙක්ටයාර් 2,471 යොදාගෙන තිබුණි. ඉතිරි ඉඩම් හෙක්ටයාර් 4,288 එනම් සියයට 39 ක් කිසිදු ආදායමක් ඉපයීමට දායක කර නොගෙන නිෂ්කාර්යව පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.

2020 වර්ෂය වනවිට සංස්ථාව සතු භූමි ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් 11,012 වන අතර එයින් තේ වගාව සඳහා හෙක්ටයාර් 4,189.06 ක් ද, රබර් වගාව සඳහා හෙක්ටයාර් 64.56 ක් ද, සුළු අපනයන හෝග හා වන වගාව සඳහා හෙක්ටයාර් 2,471.38 ක් වෙන්වී තිබුණි. ඊට අමතරව මුඩුබිම්, කැලෑ, ගල්පර්වත හා නකල්ස් රක්ෂිත කලාපය තුළ පිහිටි ඉඩම් ප්‍රමාණයද ඇතුළුව වගා නොකරන ලද බිම් ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් 4,287.70 කි. වගා නොකරන ලද භූමි ප්‍රමාණයෙන් වැඩි ප්‍රතිශතයක් නකල්ස් රක්ෂිත කලාපයේ පිහිටා ඇති බැවින් එම ප්‍රදේශ තුළ කිසිදු වගාවක් කළ නොහැක.

සංස්ථාවට අයත් ඉඩම් ඵලදායී ලෙස යොදා ගැනීමට කඩිනම් පියවර ගත යුතුය.
- (ඌ) 2012 වර්ෂයේ සංස්ථාවේ නිම් තේ නිෂ්පාදනය කිලෝග්‍රෑම් 1,911,616 ක් වූ අතර එය සමාලෝචිත වර්ෂය වන විට කිලෝග්‍රෑම් 1,742,360 ක් දක්වා වර්ෂ හතක් තුළ කිලෝග්‍රෑම් 169,256 කින් එනම් සියයට 9 කින් පහළ ගොස් තිබුණු අතර එය 2020 වර්ෂයේ සම්මත ඵලදාවෙන් සියයට 30 ක් විය.

සංස්ථාවේ ලිපිගොනු අනුව 2012 වර්ෂයේ සංස්ථාවේ නිම් තේ නිෂ්පාදනය (බාහිර වැවිලිකරුවන් ලබාගත් නිෂ්පාදනය ඇතුළුව) කි. ග්‍රෑ. 2,102,344ක් විය. එසේම 2020 හා 2021 යන වසර වලදී සංස්ථාවේ නිම් තේ නිෂ්පාදනය පිලිවෙලින් කි.ග්‍රෑ. 1,742,363 හා කි.ග්‍රෑ. 1,803,226 කි. 2020 හා 2021 වර්ෂවලදී සංස්ථාවේ තේ වගාව සඳහා වෙන්වී ඇති භූමි ප්‍රමාණයන් පිලිවෙලින් හෙක්ටයාර් 4,189.06 ක් හා 4,199.74 වේ. වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශයේ සංඛ්‍යාලේඛන අනුව, සංස්ථාව 2020 හා 2021 වර්ෂවල ලබාගත් නිම් තේ නිෂ්පාදනය, සම්මත නිම් තේ නිෂ්පාදනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගත්විට පිලිවෙලින් 30% ක් හා 31% ක් විය.

සංස්ථාවට අයත් ඉඩම් වලින් ඉහළ ඵලදාවක් ලබා ගැනීමට කඩිනම් පියවර ගත යුතුය.
- (එ) රබර් පර්යේෂණ ආයතනයේ ප්‍රකාශිත දත්තයන්ට අනුව 2020 වර්ෂයේ හෙක්ටයාරයක පැවතිය යුතු සාමාන්‍ය රබර් ගස් ප්‍රමාණය 516 ක් වන හෙයින් වලහන්දූව වතුයායේ හෙක්ටයාර් 65 ක භූමි ප්‍රමාණයක පැවතිය යුතු රබර් ගස් සංඛ්‍යාව 33,540 ක් වුවත් පැවති රබර් ගස් සංඛ්‍යාව 18,634 කි. එය තිබිය යුතු ප්‍රමාණයෙන් සියයට 55 ක් වේ. තවද 2020 වර්ෂය තුළ හෙක්ටයාරයක සාමාන්‍ය රබර් නිෂ්පාදනය කිලෝග්‍රෑම් 608ක් වුවත් වලහන්දූව වතුයායේ හෙක්ටයාරයක සාමාන්‍ය රබර් නිෂ්පාදනය කිලෝග්‍රෑම් 456 ක එනම් සියයට 75 ක අගයක් ගෙන තිබුණි.

ශ්‍රී ලංකා රබර් පර්යේෂණ ආයතනයේ දත්ත අනුව හෙක්ටයාරයකට සිටුවිය හැකි රබර් පැළ සංඛ්‍යාව 516 ක් වන අතර, අසාර්ථක වන පැළ සංඛ්‍යාවද සැලකිල්ලට ගත්විට, හෙක්ටයාරයක සාමාන්‍යයෙන් පවතින රබර් ගස් ගණන 300-500 අතර ප්‍රමාණයක් වේ. කෙසේ වෙතත් සංස්ථාවට අයත් වලහන්දූව වතුයායේ හෙක්ටයාරයක සාමාන්‍ය රබර් නිෂ්පාදනය කි.ග්‍රෑ. 456 ක් ලෙස පවතී.

කර්මාන්තයේ සම්මතයන්ට අනුව රබර් පැළ සහ රබර් නිෂ්පාදනය ප්‍රශස්ත මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.3 ප්‍රසම්පාදන කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මෙහි ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 4.2.1 වගන්තිය ප්‍රකාරව වතුයායන්හි ස්ථාවර වත්කම් මිලදී ගැනීමට අදාළ අධිකාරී මට්ටම, ආරම්භ කිරීමට අපේක්ෂිත දිනය හා අවසන් කිරීමට අපේක්ෂිත දිනය ආදී විස්තර ඇතුළත් කර නොතිබුණි.	සංස්ථාව මුහුණ දෙන මූල්‍ය අර්බුදය හේතුවෙන් ආයතනයේ ස්ථාවර වත්කම් මිලට ගැනීම පිළිබඳව නිවැරදි පුරෝකථනයන් සිදු කිරීමට අපහසු වී ඇත. කෙසේ වුවත් 2023 වර්ෂයට අදාළ ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම සකස් කිරීමේදී වතුයායන්හි ස්ථාවර වත්කම් මිලට ගැනීමේදී එහි ඇතුළත් කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.	ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 4.2.1 (ආ) හි දැක්වෙන තොරතුරු ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මට ඇතුළත් කළ යුතුය.

3.4 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවෙහි 2017 ජූලි 25 දිනැති , 2017 සැප්තැම්බර් 13 දිනැති, 2018 දෙසැම්බර් 21 දිනැති සහ 2019 සැප්තැම්බර් 09 දිනැති ලිපි ප්‍රකාරව ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය වැවිලි සංස්ථාවේ ප්‍රධාන කාර්යාලයෙහි අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයෙහි ස්ථිර තනතුරු 109 ක් කොන්ත්‍රාත් තනතුරු 3 ක් සහ තාවකාලික තනතුරු 2 ක් වූවද 2020 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට ස්ථිර තනතුරු 19 ක උෞතාවයක් ද තනතුරු 4 ක අනුමත තනතුරු ඉක්මවා පත්කිරීමක්ද, කොන්ත්‍රාත් තනතුරු 08 ක අනුමත තනතුරු ඉක්මවා පත් කිරීමක්ද, තනතුරු 2 ක උෞතාවයක් ද සහ තාවකාලික තනතුරු 2 ක උෞතාවයක්ද පැවතුණි. ඊට අමතරව කොන්ත්‍රාත් කාර්ය මණ්ඩලය ඉක්මවා පත්කිරීම් සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ රු.3,126,189 ක් සහ ස්ථිර තනතුරු ඉක්මවා පත්කිරීම් සඳහා රු.2,417,804 ක වැටුප් හා දීමනා වශයෙන් ගෙවා තිබුණි.	සංස්ථාවේ සමස්ත අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය තුළ, එක් එක් තනතුරු බාණ්ඩය යටතේ අනුමත වී ඇති තනතුරු සංඛ්‍යාව (ස්ථිර හෝ කොන්ත්‍රාත්) නොඉක්මවන පරිදි කාර්ය මණ්ඩල බඳවා ගැනීම් සිදු කර ඇත. ඒ අනුව සමස්ථ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය ඉක්මවා බඳවා ගැනීම් සිදුවී නොමැත. එසේම ආයතනයේ තනතුරු පුරප්පාඩු පැවතියද ආයතනය මුහුණ දෙන මූල්‍ය අර්බුදය හේතුවෙන්, අත්‍යවශ්‍ය සීමිත කාර්ය මණ්ඩලයක් මගින් සංස්ථාවේ කටයුතු පවත්වාගෙනයාමට සිදුව ඇත.	යොමුගත ලිපි අනුව අනුමත කාර්යමණ්ඩලය තුළ පමණක් බඳවා ගැනීම් සිදුකළ යුතුය.
(ආ) ආයතන සංග්‍රහයේ II පරිච්ඡේදයේ 5.2 වගන්තිය ප්‍රකාරව යම් තනතුරක පුරප්පාඩුවක් ඇති වූ වහාම එම තනතුර සඳහා ස්ථිර නිලධාරියෙකු පත්කළ යුතු වුවත්, 2008 වර්ෂයේ සිට පුරප්පාඩුව පවතින “කළමණාකරු නීති” සඳහා ස්ථිර	කළමණාකරු-නීති තනතුර අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය තුළ පවතින, වසර 12 ක පමණ කාලයක සිට කොන්ත්‍රාත් පදනම මත බඳවා ගැනීම් සිදු කර ඇති තනතුරකි. වරින් වර ස්ථිර පදනම මත මෙම තනතුරට සුදුසු නිලධාරියෙකු බඳවා ගැනීමට උත්සාහ කලද	පුරප්පාඩු වූ අත්‍යවශ්‍ය තනතුරු සඳහා ස්ථිර නිලධාරීන් හා සේවකයින් බඳවාගත යුතුය.

නිලධාරියෙකු පත් නොකොට කොන්ත්‍රාත් පදනම මත පත්කළ නිලධාරියා සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයේ සඳහා රු.220,609 ක වියදම් දරා තිබුණි.

සංස්ථාවේහි විෂය පථයට සරිලන පලපුරුදු නීතිඥවරයෙකු MM 1-1 ශ්‍රේණියෙහි වැටුප්තලයට බඳවා ගැනීමට නොහැකි විය. කෙසේ වෙතත් නිසි ක්‍රමවේදය අනුගමනය කරමින් කලමණාකරු- නීති තනතුර සඳහා අමාත්‍යාංශයේ නිර්දේශය හා කලමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය මත කෙටුම්පත් බඳවා ගැනීමේ පටිපාටියට අනුකූලව, 2022.01.03 දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි ස්ථිර නිලධාරියෙක් පත් කරන ලදී. කෙසේ වෙතත් එම නිලධාරියෙකු විදේශ ගත වීම සඳහා 2022.05.31 දින සිට සේවයෙන් ඉල්ලා අස්වී ඇති බැවින් මේ වන විට සේවයේ අවශ්‍යතාවය මත නැවත වරක් එම තනතුර සඳහා කොන්ත්‍රාත් පදනම මත බඳවා ගැනීමක් සිදු කර ඇත.

(ඇ) 2018 ජූලි 18 දිනැති අංක 3/2018 දරන කළමනාකරණ සේවා චක්‍රලේඛයේ II පරිච්ඡේදය අනුව කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ පූර්ව අනුමැතියකින් තොරව තනතුරු 07 ක් සඳහා කොන්ත්‍රාත් පදනම මත හා ස්ථිර පදනම මත බඳවාගත් නිලධාරීන් සඳහා 2020 වර්ෂය තුළදී රු.3,051,901 ක වියදමක් සංස්ථාව දරා තිබූ තිබුණි.

උක්ත පත්වීම් සිදු කර ඇත්තේ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයේ පවතින තනතුරු සඳහා වන අතර යම් ප්‍රමාද දෝෂයකින් ඒ සඳහා නැවත වරක් කලමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබා ගෙන නොමැත.

කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතියකින් තොරව බඳවා ගැනීම් සහ වැටුප් ගෙවීම් සිදු නොකළ යුතුය.

(ඈ) 2003 ජූනි 02 දිනැති අංක 12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ 9.3.1 ඡේදය ප්‍රකාරව කිසියම් තනතුරකට බඳවා ගැනීම සඳහා තිබිය යුතු අධ්‍යාපන සහ අනෙකුත් සුදුසුකම් ඇතුළත් අනුමත බඳවා ගැනීම් හා උසස්කිරීමේ කාර්ය පටිපාටියක් සංස්ථාව සතුව නොතිබුණි.

සංස්ථාවේ බඳවා ගැනීමේ පටිපාටිය සකස් කිරීම සම්බන්ධයෙන් කලමණාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව සහ අමාත්‍යාංශය විසින් ලබා දුන් උපදෙස් මත, එවකට සකස් කර තිබූ බඳවා ගැනීමේ පටිපාටිය තෙවරක් සංශෝධනය කිරීමෙන් අනතුරුව කලමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව වෙත යවන ලද කෙටුම්පත් බඳවා ගැනීමේ පටිපාටිය එම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නැවත වරක් සංශෝධන සඳහා අප ආයතනය වෙත යොමු කල අතර, එම උපදෙස් පරිදි සිව්වන වතාවටද අදාල සංශෝධන සිදු කර එය 2022.07.07 දිනැති ලිපිය මගින් කලමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව වෙත භාර දෙන ලදී.

සංස්ථාව විසින් බඳවා ගැනීම් හා උසස්කිරීමේ කාර්ය පටිපාටියක් සකස් කර කලමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබාගත යුතුය.

- (ඉ) ආයතන සංග්‍රහයේ II වන පරිච්ඡේදයේ 3 උපවගන්තිය ප්‍රකාරව රාජ්‍ය සේවයේ සියලුම පුරප්පාඩු සඳහා පත්කිරීම් බලධාරියා විසින් ප්‍රසිද්ධ දැන්වීම් මගින් අයදුම්පත් කැඳවීම් සිදුකළ යුතු වුවත් සංස්ථාව විසින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ සිදුකළ නව බඳවා ගැනීම් 04 ක් ප්‍රසිද්ධ දැන්වීම් මගින් අයදුම්පත් කැඳවීම් වලින් පරිබාහිරව සිදුකර තිබුණි.
- ප්‍රසිද්ධ දැන්වීම් පල කර අදාළ බඳවා ගැනීම් සිදු කරනු ලැබේ. තාවකාලික පත්කිරීම් සඳහා ප්‍රසිද්ධ පුවත්පත් දැන්වීම් පල කිරීමේදී විශාල පිරිවැයක් දැරීමට සිදු වන අතර, සංස්ථාව දැනට මුහුණ දී ඇති මූල්‍ය අර්බුදය හේතුවෙන් එවැනි වියදම් දැරීමද අසීරු වී ඇත.
- ප්‍රසිද්ධ දැන්වීම් මගින් අයදුම්පත් කැඳවීම් වලින් පරිබාහිරව බඳවා ගැනීම් සිදු නොකළ යුතුය.